

Stop Wapenhandel

Beleidsplan 2018-2019

Foto: Stop Wapenhandel samen met de *Raging Grannies* in actie bij de jaarvergadering van pensioenfondsen. Inmiddels heeft het grootste pensioenfonds ABP besloten niet meer te beleggen in kernwapens. Het resultaat van actievoeren met een lange adem.

Stop Wapenhandel / Stichting Campagne tegen Wapenhandel

*Anna Spenglerstraat 71
1054NH Amsterdam
tel 020 6164684
info@stopwapenhandel.org*

Even voorstellen

Stop Wapenhandel is een kleine, onafhankelijke stichting die onderzoek doet en actie voert tegen wapenexport en wapenindustrie. Allereerst in Nederland, maar vaak ook in Europees en groter internationaal verband. We informeren publiek, media en politiek en protesteren tegen wapenexport naar ontwikkelingslanden, ondemocratische regimes en conflictgebieden. We onderzoeken hoe de lobby van de wapenindustrie het beleid beïnvloedt en we voeren actie tegen de financiering door overheid, banken en pensioenfondsen.

Stop Wapenhandel heeft in de 20 jaar van zijn bestaan een plaats verworven binnen het Nederlandse en Europese netwerk van onderzoekers en activisten op het gebied van wapenhandel. We zijn een professionele onderzoeksorganisatie maar ook een actiegroep. Daardoor worden we geprezen om onze deskundigheid, maar soms weggezet als 'onrealistisch'.

Stop Wapenhandel is een egalitaire organisatie met een klein betaald team en een extreem laag budget, bijgestaan door een groep vrijwilligers en een bestuur dat meedenkt op hoofdlijnen. De inkomsten van Stop Wapenhandel bestaan voor een groot deel uit donaties. Daarnaast worden we gesteund door onafhankelijke fondsen en doen we soms onderzoek in opdracht.

In dit beleidsplan voor 2018-2019 zetten we onze plannen voor de komende jaren op een rijtje. We kijken naar wat bereikt is, naar wat we nog willen bereiken, welke prioriteiten we willen stellen en wat daarvoor nodig is.

1 Visie en werkwijze

Wapenhandel wordt mede aangedreven door de aanbodkant: de wapenindustrie bedenkt steeds nieuwe producten en brengt die met overtuigingskracht op de markt. Tot de aanschaf van wapens wordt vaak besloten in zeer klein gezelschap (dat verklaard mede de omvangrijke corruptie) van voornamelijk mannen. De democratische controle is gering.

Veel bewapening is het gevolg van het eenzijdige idee dat dreigende conflicten het best kunnen worden opgelost met militaire middelen. Juist de aanwezigheid van veel wapens maakt de neiging en de noodzaak om naar andere middelen te zoeken geringer. Terwijl niet-militaire middelen als diplomatie, duurzame economische ontwikkeling en een eerlijker verdeling van macht en welvaart zeker op lange termijn veel meer bijdragen aan vrede en veiligheid.

Samenwerkingspartners

Om ons doel te bereiken werkt Stop Wapenhandel samen met

- 1) Vredesactivisten en donateurs. Veel mensen helpen met tijd en/of geld.
- 2) Journalisten, ambtenaren en politici. Stop Wapenhandel geeft feiten en advies.
- 3) Gelijkgestemde organisaties. Samenwerking in binnen- en buitenland maakt ons effectiever.
- 4) Onderzoekers. We wisselen informatie uit in een internationaal netwerk.

Activiteiten

- Elk jaar produceren we minstens twee gedegen onderzoeken over wapenhandel en/of wapenindustrie.
- Jaarlijks schrijven we een analyse van de Nederlandse wapenexport; vaak vormt dat een basis voor contact met Kamerleden.
- We voeren publiekscampagnes om het onderwerp zichtbaar te maken.
- We onderhouden contact met Kamerleden van zo breed mogelijk politiek spectrum.
- We steunen het Europese Netwerk tegen Wapenhandel met kennis en activiteiten.
- We publiceren een e-mailnieuwsbrief, en schrijven Nederlandstalige en Engelstalige blogs.
- Al onze activiteiten en onderzoeken publiceren we op onze website www.stopwapenhandel.org, Facebookpagina www.facebook.com/stopwapenhandel en Twitter #CtW.
- We leveren artikelen aan (inter-)nationale tijdschriften

Foto: aanbieden handtekeningen aan leden van het Europees parlement aan de vooravond van een debat over Europese subsidies voor de wapenindustrie. In samenwerking met het Europees Netwerk tegen Wapenhandel en WeMove.EU, januari 2018.

2 Thema's voor 2018-2019

Exportcontrole

Voor wapenexporten is een vergunning nodig die voldoet aan EU-wapenexportregels. Hoewel deze richtlijnen de verkoop verbieden van wapens waarmee mensenrechten geschonden kunnen worden, levert Nederland wel degelijk aan onderdrukkende regimes. Het exporteren naar conflictgebieden of erg arme regio's werkt destabiliserend en legt een groot beslag op schaarse middelen. Vaak dragen wapenaankopen bij tot financiële en politieke schulden van landen. Zo betaalde Marokko enkele jaren geleden Nederlandse marineschepen met hulp van een Saoedische lening. Stop Wapenhandel dringt aan op een kritische beoordeling van exportaanvragen.

Nederland exporteert veel onderdelen die in andere landen worden ingebouwd en doorverkocht. De exportcontrole hierop was altijd al lastig maar wordt tegenwoordig verder bemoeilijkt door verruiming van de exportregels door de EU. Stop Wapenhandel zet zich in voor zoveel mogelijk controle op componentenexport.

Het aanpakken van wapenexport langs juridische weg is een interessante nieuwe actievorm waarbij juridische procedures altijd gepaard gaan met politieke argumentatie: wapenhandel zal altijd onderdeel uitmaken van buitenlands beleid en (militaire) machtspolitiek, waarbij landen zich moeilijk door juridische regels laten inperken. Stop Wapenhandel is klager in bezwaarprocedures tegen wapenexportvergunningen.

Nederlandse wapenindustrie

De Nederlandse wapenindustrie is alleen levensvatbaar als zij exporteert; de aankopen van het Nederlandse leger alleen zijn niet voldoende voor een rendabele productie. Het nieuwe kabinet zet in op stimulering van de sector en wijdt er zelfs een passage in het regeerakkoord aan: *“Nederland blijft er in Europees verband op aandringen dat er zoveel mogelijk level playing field gaat ontstaan. Dit schept ruimte voor Europese productie en verkoop en onze innovatieve industrie. Nederland houdt zich daarbij nadrukkelijk het recht voor om bij aanbestedingstrajecten op het gebied van defensie de hiervoor relevante bepaling van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (art. 346) ruimhartig te interpreteren vanuit het perspectief van nationaal veiligheids- en economisch belang.”*

Stop Wapenhandel verwacht dat deze regering exportmissies en het financieren van militair onderzoek met publiek geld flink zal stimuleren. Het zijn meestal de grotere bedrijven die van subsidies profiteren, maar ook toeleveranciers uit midden- en kleinbedrijf. De rol van de wapenindustrie van Nederland is niet erg bekend. Stop Wapenhandel brengt deze onder de aandacht en voert actie tegen overheidssteun.

Europese wapenindustrie

De economische crisis van 2008 is door de wapenindustrie overleefd door export en diversificatie. Door de toenemende concurrentie op de exportmarkt kunnen klanten voorwaarden dicteren zoals het verplaatsen van productiecapaciteit naar eigen land. Op die manier verkoopt Europa zijn productiecapaciteit aan de rest van de wereld en blijft van exportcontrole niets over. Stop Wapenhandel gaat onderzoeken of de regels hiervoor kunnen worden aangescherpt.

Het aanbieden van militaire producten op civiele markten is een vorm van diversificatie. Vooral voor beveiliging en grensbewaking wordt steeds vaker gekozen

voor militaire middelen, ten koste van sociale en economische maatregelen. Stop Wapenhandel onderzoekt de militarisering van grensbewaking en voedt de discussie hierover met feiten en cijfers.

Veel wapenindustrie is betrokken bij nucleaire oorlogsvoorbereiding. Zo produceert Airbus raketten en Thales een anti-raketradar. Satelliettechnologie en crypto zijn groeiende exportsectoren en Nederland speelt inmiddels een rol bij de productie van drones. Stop Wapenhandel probeert middels publicaties aandacht te vragen voor deze ontwikkelingen en de gevolgen.

Foto: Protest tegen subsidie aan wapenindustrie bij voorlichtingsbijeenkomst Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, februari 2017.

Verhoging defensie-uitgaven

De nieuwe regering verhoogt de defensie-uitgaven en wil veel nieuwe wapens aanschaffen. Dat is mede het gevolg van een succesvolle lobby van de wapenindustrie en de krijgsmacht die vijandbeelden aanwakkert en het leger als volledig verouderd presenteert, ondanks de zeer geavanceerde fregatten en de peperdure nieuwe gevechtsvliegtuigen. Sommige aankoopplannen lijken vooral bedoeld om de Nederlandse wapenindustrie te steunen. Meer en duurdere wapens zijn geen effectieve route naar vrede en veiligheid, en ze kunnen ook een gevaarlijke wedloop op gang brengen. Omdat kritische geluiden nagenoeg ontbreken, gaat Stop Wapenhandel discussie hierover stimuleren.

Europese Unie

De EU is inmiddels een belangrijke speler geworden met verschillende financieringsprogramma's voor de wapenindustrie, bedoeld om concurrentiepositie en export te bevorderen. De EU-wapenexportregels worden hiervoor uitgehouden. De maatregelen worden in hoog tempo doorgevoerd waardoor Europese burgers nauwelijks de tijd krijgen om hierover een mening te vormen. Het stimuleren van de wapenindustrie wordt gepresenteerd als noodzaak voor een veilig Europa, maar politieke argumenten ontbreken.

Stop Wapenhandel benadrukt dat Europa baat heeft bij een andere invulling van veiligheid, zoals diplomatie, conflictpreventie en klimaatbeleid. Dat leidt tot vrede. Financiering van de wapenindustrie is alleen in het belang van de aandeelhouders. Samen met het Europees Netwerk Tegen Wapenhandel brengen we deze visie naar voren door onderzoek, lobby en actie. Ook pleiten we voor meer transparantie in de EU, o.a. door een verplicht register voor lobbycontacten.

3 Organisatie

Personeel

De afgelopen jaren hebben we gewerkt aan een actievere rol van vrijwilligers. Dat heeft meer armslag en frisse input gegeven. De komende periode willen we kijken hoe dit verder versterkt en verbeterd kan worden. Ook kijken we naar de mogelijkheid om een speciaal jongeren en/of communicatieproject te ontwikkelen.

Bestuur

Stop Wapenhandel heeft een raadgevend en adviserend bestuur dat meedenkt over beleid, prioriteiten en positionering. Na twintig jaar heeft Margrietha Reinders in 2017 het voorzitterschap overgedragen aan Wiert Wiertsema. Het bestuur is versterkt met Benjamin Baars.

Financiering: donaties

Jarenlang kreeg Stop Wapenhandel geld van OxfamNOVIB. Daar kwam in 2017 helaas een einde aan. Gelukkig reageerden donateurs positief op onze oproep om te helpen het gat te vullen. Deze grote betrokkenheid voelt als een enorme steun voor ons werk. Recent heeft een professionele fondswerver op vrijwillige basis onze werving tegen het licht gehouden en vooral onze digitale werkwijze beter opgezet. De bedoeling is de (digitale) nieuwsbrief een prominentere plaats te gaan geven in donatiewerving. Een crowdfundingactie via Facebook (voor de Nederlandse uitgave van het rapport Border Wars) heeft meer dan het streefbedrag van 2000 euro opgeleverd. Waarschijnlijk is dat omdat het onderwerp militarisering van vluchtelingenbeleid onze achterban na aan het hart ligt. De Nederlandstalige oplage van dit rapport was binnen de kortste keren op. Komend jaar willen we opnieuw Facebook gebruiken voor een specifieke activiteit of publicatie.

Financiering: fondsen en opdrachten

Inkomsten uit fondsen en opdrachten zijn in de afgelopen periode gedaald. Doordat we in deze periode ook vacatures open hadden staan, leidde dit niet meteen tot tekorten, maar op langere termijn zijn meer inkomsten nodig. Financiering uit opdrachten liep fors terug, omdat bij organisaties en media de budgetten zijn afgenomen. In 2015 heeft een uitgebreide inventarisatie van fondsen plaatsgevonden, waarbij we keken naar :

- 1- Mogelijkheden bij fondsen die ons de afgelopen 10 jaar gesteund hebben
- 2 – Fondsen die we de afgelopen jaren vergeefs hebben benaderd
- 3 - Financiers van andere anti-wapenhandelgroepen uit Europa
- 4 - Algemene zoektocht naar peace & security ondersteunende fondsen

Ook hebben we netwerkgesprekken gevoerd met fondswervers van een tiental organisaties. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat er slechts een zeer beperkt aantal fondsen mogelijkheden bieden voor Stop Wapenhandel. De meeste daarvan werken uitsluitend op uitnodiging. We proberen samen met het ENAAT (Europees Netwerk tegen Wapenhandel) bij deze fondsen binnen te komen. De band met de huidige fondsen willen we versterken.

Communicatie

We besteden sinds kort meer aandacht aan visualisering van onze onderzoeken, onder meer met 'infographics' en met korte video's voor sociale media.

Het aantal mensen dat ons op Facebook volgt, groeit gestaag. Naast de eigen pagina is Stop Wapenhandel (mede) beheerder van de pagina's van het ENAAT en het Amsterdams Vredesinitiatief. Ook daar groeit het aantal volgers. Daarmee levert Facebook met een geringe investering een groot bereik.

De website van het Europees Netwerk tegen Wapenhandel is het afgelopen jaar geheel vernieuwd. Stop Wapenhandel heeft daar een grote rol in gespeeld maar heeft het beheer ervan inmiddels overgedragen.

Voor het project Vreedzaam Europa hebben we de blog <http://vreedzaameu.blogspot.nl/> opgezet. Omdat de ontwikkelingen in Europa steeds belangrijker worden, willen we deze blog verder uitbouwen. Onze Engelstalige blog Explosive Stuff is de afgelopen periode onregelmatig verschenen. We willen de frequentie weer opvoeren.

In de toekomst gaan we rapporten wat vaker in kleine oplagen laten drukken in plaats van alleen digitaal te publiceren. Dat heeft een wat grotere attentiewaarde.

Netwerk

De afgelopen jaren hebben we een rol gespeeld in het opzetten van het Amsterdams Vredesinitiatief, een groep burgers die zich zorgen maakt over de oorlogen in het Midden-Oosten en hier met demonstraties en debatten aandacht voor vraagt. Daarnaast hebben we regelmatig contact met Pax, het Juristen Comité voor de Mensenrechten, Kerk & Vrede, het Vredesmagazine en enkele andere groepen. Vaak leveren we inhoudelijke bijdragen voor periodieken. Onderzoeks- en campagnecontacten zijn er met Europees Netwerk tegen Wapenhandel (ENAAT), Transnational Institute (TNI), Corporate Europe Observatory (CEO) en Alter-EU. Jaarlijks nemen we deel aan overleg tussen ambtenaren, bedrijven en NGO's geïnitieerd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Ook zijn we deelnemer bij het informele overlegorgaan van vredesorganisaties op Europese Unie niveau, de Brussels Groups (BeeGees). En participeren we in het Brusselse NGO-COARM overleg tussen vredesorganisaties en de internationale ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor het wapenexportbeleid.

Selectie publicaties en teksten 2017

EU en Libië: wapenhandel en grensbewaking - toespraak bij picketline 17/12/2017
LCF-fregatten en het nucleair evenwicht – onderzoeksrapport september 2017
Kritische analyse Nederlands wapenexportbeleid – onderzoeksrapport augustus 2017
European money for the arms industry – onderzoeksrapport juni 2017
TU Delft and the arms industry – reader bij debat mei 2017
Wapenproductie is ongeschikte aanjager economie – artikel solidariteit.nl 06/05/2017
Inleiding in de wapenhandel – brochure april 2017
Westerse wapens houden oorlog Jemen gaande – artikel Proces Nieuws voorjaar 2017
Raketschild leidt tot nieuwe nucleaire wedloop – artikel Grenzeloos voorjaar 2017
Stoppen met steun aan militaire coalitie Midden-Oosten - Volkskrant opinie 11/04/2017
Europa en de Boze Buitenwereld – artikel Vredesmagazine voorjaar 2017
Nederlandse wapens en Turks militair optreden – onderzoeksrapport maart 2017
Defensieplan EU is zorgwekkend – Volkskrant opinie 17/01/2017

Alle publicaties zijn te vinden op www.stopwapenhandel.org

Stichting Campagne tegen Wapenhandel/Stop Wapenhandel

Opgericht 1997

Medewerkers

Mark Akkerman
Martin Broek
Wendela de Vries

Bestuur

Wiert Wiertsema – voorzitter
Tanja IJzer - penningmeester
Kees Kalkman - lid
Benjamin Baars – lid

Steun ons!

Bank NL11TRIO0390407380
Kamer van Koophandel 41217418

De Stichting Campagne tegen Wapenhandel heeft ANBI fiscaal identificatienummer RSIN 806589772. Giften zijn aftrekbaar van de belasting.

